

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 24 lutego 2016 roku

ZEW.422.8.2016.ZA

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości**

Szanowny Panie Ministrze,

mając na względzie dobro dziecka i jego rodziny, zwracam uwagę Pana Ministra na problem przebywających w placówkach resocjalizacyjnych, w tym schroniskach dla nieletnich i zakładach poprawczych małoletnich matek, które ze względu na obowiązujące przepisy prawa nie mogą przebywać w powyższych placówkach razem ze swoimi dziećmi.

Obecnie jedyną możliwością, aby małoletnia matka, przebywająca w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich mogła osobiście wychowywać swoje dziecko, jest dokonanie zmiany zastosowanego wobec niej środka na nieizolacyjny lub warunkowe zwolnienie z placówki resocjalizacyjnej. Opuszczenie placówki resocjalizacyjnej przez małoletnią matkę – w trakcie prowadzenia resocjalizacji – przerywa ten proces, co może negatywnie wpłynąć na powrót małoletniej do prawidłowego jej funkcjonowania w przyszłości. Należy zasygnalizować, że w praktyce może dojść do sytuacji przedmiotowego potraktowania dziecka przez małoletnią matkę, wobec której sąd zastosował środek poprawczy lub umieścił ją w schronisku dla nieletnich. Głównym bowiem celem małoletniej może okazać chęć opuszczenia jednostki resocjalizacyjnej pod pretekstem wychowywania dziecka.

W przypadku niezastosowania wobec małoletniej matki dobrodziejstwa warunkowego zwolnienia z placówki resocjalizacyjnej lub braku zamiany środka poprawczego na środek wychowawczy nieizolacyjny, dochodzi do rozdzielenia matki z dzieckiem. Taka sytuacja jest dalece krzywdząca zarówno dla dziecka, jak i jego małoletniej matki.

Rzecznik Praw Dziecka od lat stoi na stanowisku, że najlepszym środowiskiem dla rozwoju dziecka jest jego naturalna rodzina. Sam fakt przebywania w placówce resocjalizacyjnej nie jest dostateczną okolicznością uzasadniającą brak możliwości sprawowania bezpośredniej pieczy nad dzieckiem. Małoletnia matka i jej dziecko powinny

26 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

mieć szansę na stworzenie głębokiej więzi emocjonalnej, budowanie bliskości i poczucia bezpieczeństwa.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej macierzyństwo i rodzicielstwo pozostają pod szczególną opieką państwa, a każdy obywatel ma prawo do ochrony prawnej życia rodzinnego. Matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych. Również ratyfikowana przez Rzeczpospolitą Polską Konwencja o Prawach Dziecka podkreśla, że we wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka. Art. 9 ust. 1 Konwencji wprost wskazuje, że Państwa -Strony zapewnią, aby dziecko nie zostało oddzielone od swoich rodziców wbrew ich woli, z wyłączeniem przypadków, w których takie oddzielenie jest konieczne ze względu na najlepiej pojęte interesy dziecka.

Wobec braku norm prawnych w zakresie możliwości sprawowania przez małoletnią matkę opieki nad dzieckiem podczas pobytu w placówkach resocjalizacyjnych, wydaje się, że przepisy w tym zakresie nie uwzględniają wartości konstytucyjnych oraz norm wynikających z ratyfikowanych umów międzynarodowych.

Fizyczna i emocjonalna bliskość matki daje dziecku poczucie bezpieczeństwa, miłości i akceptacji, tak niezmiernie ważnych dla prawidłowego ich rozwoju. Ukształtowanie głębokiej i bezpiecznej więzi emocjonalnej między dzieckiem a matką wymaga z jej strony uważnego bycia przy dziecku i reagowania na jego potrzeby. Mając na uwadze prawidłowy rozwój dziecka oraz regulacje prawne, władze publiczne powinny pomagać małoletnim matkom w budowaniu więzi rodzinnej z dzieckiem, sprzyjać w rozwiązywaniu ich problemów, wspierać je i dawać szansę na godne życie.

W związku z powyższym, kierując się dobrem dziecka, na podstawie art. 10a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2086), zwracam się do Pana Ministra o analizę problemu oraz podjęcie działań mających na celu jego rozwiązanie.

Z wyrazami szacunku
Marek

Do wiadomości:

- **Pan Wojciech Kaczmarczyk** - Sekretarz Stanu, Pełnomocnik Rządu do spraw Równego Traktowania, Pełnomocnik Rządu do spraw Społeczeństwa Obywatelskiego